

एकात्मिक व शाश्वत वस्त्रोदयोग धोरण
२०२३-२८ अंतर्गत हातमाग विणकरांना
केंद्र पुरस्कृत कच्चा माल पुरवठा
योजनेतील (आरएमएसएस) धाग्यावर
हातमाग विणकरांना अतिरीक्त अनुदान
देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग
शासन निर्णय क्र. हातमाग-२०२३/प्र.क्र.९४/टेक्स-३
नविन प्रशासकीय भवन, १४ वा मजला
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांक : १० नोव्हेंबर, २०२३

वाचा :- शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोदयोग विभाग क्र. धोरण -२०२३/ प्र.क्र.८१/टेक्स-५ ,
दिनांक २/०६/२०२३.

प्रस्तावना-

राज्याच्या वस्त्रोदयोगाच्या वाढीस चालना देण्यासाठी व वस्त्रोदयोगाला आवश्यक त्या उपाययोजनांना हातभार लावण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने सन २०२३ मध्ये पुढील ५ वर्षाच्या कालावधीसाठी एकात्मिक व शाश्वत वस्त्रोदयोग धोरण २०२३-२८ जाहिर केले असून राज्यातील हातमाग क्षेत्राचे बळकटीकरण करणे, हातमागावर उत्पादीत होणा-या कापडाची किंमत जास्त होत असल्याने ती नियंत्रीत करणे, हातमागावर उत्पादीत वाणाला बाजारपेठेत चांगली मागणी प्राप्त होवून हातमाग व्यवसाय वाढावा यासाठी केंद्रशासनाच्या योजनेत राज्याचा हिस्सा देण्याची बाब शासनाचे विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

केंद्र शासन संख्यात्मिक निर्बंधासह धाग्यावर (डीबीटी लींक बँक खात्यावर) १५% अनुदान देते. सदर धाग्यावर राज्यशासन अतिरिक्त १५% अनुदान देईल. एकूण ३०% (१५ % केंद्रशासनाचा हिस्सा आणि १५ % राज्याचा हिस्सा) अनुदान हे कॉटन हँक धागा, घरगुती रेशीम, लोकरी आणि लीनन धागा आणि नैसर्गिक तंतुच्या मिश्रीत धाग्यावर अनुज्ञेय राहिल.

१. योजनेची पात्रता:-

- १) केंद्रशासनाच्या कच्चा माल पुरवठा योजनेतर्गत १५ टक्के अनुदान मिळणारा विणकर राज्य योजनेतर्गत १५ टक्के अनुदान मिळण्यास पात्र असेल.
- २) संबंधित विणकर महाराष्ट्र राज्याचा रहीवासी असावा.
- ३) संबंधित विणकर हा विणकर व्यवसायात कार्यरत असे पर्यंत सदर योजनेतर्गत मिळणाऱ्या लाभास पात्र असेल.

४) लाभार्थी विणकरास स्वतः: विणकाम करणे बंधनकारक राहील. कोणत्याही परिस्थितीत सुत घेवून दूस-यास विक्री / हस्तांतरण करता येणार नाही, असे आढळून आल्यास सदर योजनेसाठी अपात्र ठरविण्यांत येईल

२. योजनेचे निकष:-

- १) केंद्र शासनाच्या हिस्याची रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर त्या प्रमाणात राज्य शासनाचा हिस्सा अदा करण्यांत येईल.
- २) सदर योजनेतर्गत लाभार्थीना अदा करण्यांत येणारा निधी थेट लाभार्थीच्या बँक खात्यात जमा करण्यांत येईल.
- ३) सदर योजनेतर्गत लाभ घेणा-या विणकराची वस्त्रोद्योग विभागामार्फत वेळोवेळी तपासणी करण्यांत येईल व योजनेतर्गत गैरकायदेशीरपणे फायदा घेत असल्याचे आढळून आल्यास देण्यात आलेले अनुदान वसूल करण्यांत येईल व कायदेशीर कार्यवाही करण्यांत येईल.

३. पात्र लाभार्थी निवडण्याची कार्यपद्धती:-

१) केंद्र शासन अथवा केंद्र शासनाची यंत्रणा राष्ट्रीय हातमाग विकास महामंडळ (एनएचडीसी) यांचे कडून प्राप्त झालेली यादी (सविस्तर माहितीसह) खालील समिती समोर मंजूरी साठी ठेवण्यांत येईल.

अ) आयुक्त वस्त्रोद्योग म.रा. नागपूर ---	अध्यक्ष
ब) सहआयुक्त (तांत्रिक) वस्त्रोद्योग म.रा. नागपूर ---	सदस्य सचिव
क) सहायक संचालक लेखा, वस्त्रोद्योग म.रा. नागपूर ---	सदस्य
ड) उपसंचालक, विणकर सेवा केंद्र (सबंधीत) -----	सदस्य
इ) राष्ट्रीय हातमाग विकास महामंडळ (एनएचडीसी) यांचा प्रतिनिधी -	सदस्य
ई) प्रादेशिक उपआयुक्त वस्त्रोद्योग नागपूर -	सदस्य

सदर समितीने मंजूर दिल्यानंतर राज्य शासनाकडून प्राप्त आर्थिक तरतूदीनुसार सबंधीत लाभार्थीच्या बँक खात्यात रक्कम जमा करण्याची कार्यवाही आयुक्तालयाकडून करण्यांत येईल.

सदर समितीची बैठक दरमहा आयोजित केली जाईल.

- ४) सदर योजनेकरीता " मागणी क्रमांक व्ही-२ , लेखाशिर्ष- २८५१ ग्रामोद्योग व लघुउद्योग, ११० संमिश्र ग्रामोद्योग व लघुउद्योग आणि सहकारी संस्था, (०३) (०२) एकात्मिक व शाश्वत वस्त्रोद्योग धोरण २०२३-२४ अंतर्गत कच्चा माल पुरवठा योजनेतील (आरएमएसएस) राज्य घटक (कार्यक्रम) (२८५१ ७४७२), ३३ अर्थसहाय्य. " या लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२४ करीता अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

५) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतरथळावर उपलब्ध करण्यांत आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२३१११०१८२३४९४००२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रद्धा कोचरेकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपालांचे प्रधान सचिव.
२. मा.मुख्यमंत्री,महाराष्ट्र राज्य यांचे अप्पर मुख्य सचिव.
३. मा.उपमुख्यमंत्री तथा मंत्री (गृह,विधी व न्याय) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई .
४. मा.उपमुख्यमंत्री तथा मंत्री (वित्त) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई .
५. मा.मंत्री(सर्व) महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव.
६. मा.विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/विधानसभा,महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,मुंबई.
७. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य,मंत्रालय,मुंबई.
८. सर्व अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,मंत्रालय,मुंबई.
९. महालेखापाल (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- १०.निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- ११.आयुक्त (वस्त्रोद्योग), वस्त्रोद्योग आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- १२.संचालक(रेशीम),रेशीम संचालनालय,नागपूर.
- १३.अधिदान व लेखा अधिकारी,मुंबई.
- १४.अवर सचिव (१७-स), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५.जिल्हा कोषागार अधिकारी, नागपूर.
- १६.वित्त विभाग (व्यय-२), मंत्रालय, मुंबई.
- १७.प्रादेशिक उपआयुक्त (वस्त्रोद्योग), मुंबई/नागपूर/औरंगाबाद/सोलापूर.
१८. निवड नस्ती (टेक्स-३)